

Összefoglaló

A *Look Wide – Légy képbén! Módszertanfejlesztés a nemi alapú erőszak LMBTQI áldozatainak támogatására* című projekt résztvevői módszertani anyagokat, képzéseket biztosítanak a nemi alapú erőszak (NAE) áldozataival foglalkozó szakemberek számára, hogy az általuk működtetett segítő szolgáltatások könnyebben elérjék az LMBTQI embereket: a szakemberek munkamódszereikbe integrálják a szexuális és nemi kisebbségek tagjainak segítségét. A partnerek kiindulásképpen szükséglet-elemzést végeztek, hogy felmérjék mind a módszertani integráció lehetőségeit, mind az erőszakot átélt LMBTQI emberek sajátos szükségleteit.

A kutatások fő eredményei:

- **az erőszak nagyon sok LMBTQI ember életében jelen van:** nyilvános és közösségi terekben (iskolákban, munkahelyeken, az utcán), a családban, a párkapcsolatokban, de akár a közintézményekben is;
- európai szintű és nemzeti **jogszabályok** védelmet biztosítanak az erőszak számos típusa ellen, és **áldozatsegítő szolgálatok** is működnek a partnerországokban;
- ugyanakkor sok még a tennivaló, hogy az LMBTQI NAE-áldozatok **azonnali, átfogó, valódi és hatékony segítséget** kapjanak, és hogy **megfelelő információ is rendelkezésükre álljon** a támogató szolgáltatásokról;
- bár hagyományosan a nők elleni erőszakként határozzák meg, **a NAE azokat is érinti, akik nem felelnek meg az uralkodó szexuális és nemiszerep-normáknak**, ezért fontos támogatni a NAE áldozatai számára elérhető segítő szolgálatok működtetőinek látókörét;
- **a szakembereknek többet kell tudniuk** a strukturális erőszakról és a kisebbségi stresszről, valamint az olyan különösen sérülékeny csoportokról, mint az LMBTQI fiatalok és a transz és/vagy nembináris emberek, és többet kell tenniük, hogy segítő szolgáltatások mindenki számára elérhetőbbek legyenek.

Bevezetés

A *Look Wide – Légy képbén! Módszertanfejlesztés a nemi alapú erőszak LMBTQI áldozatainak támogatására* projekt fő célja, hogy támogassa a nemi alapú erőszak (NAE) áldozataival foglalkozó szakemberek abban, hogy inkluzív és integratív módon dolgozzanak az LMBTQI áldozatokkal. A projektben résztvevő szervezetek szükséglet-felmérő interjúkat készítettek szakemberekkel és áldozatokkal is.

Az eredmények azt mutatják, hogy az erőszak az LMBTQI emberek életének minden területén jelen van:

- nyilvános és közösségi terekben (iskolákban, munkahelyeken és a munkaerőpiacon, az utcán és a lakhatás közegében);
- partner- és családi kapcsolataikban (családon belüli erőszak, kapcsolati erőszak);
- valamint közintézményekben (egészségügyi, oktatási, közigazgatási intézményekben) is.

Az LMBTQI spektrumon belüli egyes csoportok (pl. a transz és/vagy fiatal emberek) társadalmi és gazdasági státuszukból adódóan különösen sérülékenyek lehetnek.

A jogszabályok általában védenek az erőszak különböző formái (azonos nemű partner bántalmazása, gyűlölet-bűncselekmények, hátrányos megkülönböztetés a közintézményekben és a munkahelyeken) ellen, és a partnerországokban működnek áldozatsegítő szolgálatok is. Az LMBTQI erőszak-áldozatok azonban legtöbb esetben nem tesznek bejelentést, feljelentést.

A kutatások szerint ennek okai lehetnek a következők:

- az áldozatok nincsenek tisztában a jogaikkal, a jogszabályokkal,
- félnek, hogy diszkriminálják őket,
- nem mernek előbújni egy ellenséges közegben,
- nem bíznak a jogrendszerben és a szolgáltatásnyújtókban.

Hogyan tudják az áldozatsegítők biztosítani az LMBTQI ügyfelek jogát az azonnali, átfogó, valódi és hatékony segítséghez és ahhoz, hogy az elérhető szolgáltatásokról megfelelő információhoz jussanak?

A kutatások szerint az áldozatsegítőknek képzésekre van szükségük arról, hogy hogyan fejleszthetik készségeiket, ha LMBTQI emberekkel dolgoznak. A támogató szolgáltatások minőségének javulása valószínűleg növeli a bejelentések számát és csökkenti az LMBTQI emberek elleni erőszak láthatatlanságát.

Az áldozatsegítők képzési szükségletei a kutatás szerint:

- a mentális és jogi támogató szakembereknek gyakorlati fókuszú képzésekre van szükségük, amelyek kitérnek olyan csoportok specifikus szükségleteire is, mint a transz, az inteszex vagy a nembináris emberek, illetve a fiatalok;
- a közszférában (az egészségügy, az oktatás és a törvényvégrehajtás területén) dolgozóknak interszekcionális megközelítésre van szükségük, hogy reflektáljanak a saját privilégiumaikra és előítéleteikre, és elkerüljék a másodlagos viktimizálást;
- a képzéseknek ki kell térniük a szolgáltatások elérhetőségének javítására, növelésére is;
- fontos, hogy a szakemberek megtanulják felismerni a strukturális erőszakot (amikor társadalmi struktúrák tartják fenn az egyenlőtleniséget): a tanácsadóknak tudniuk kell, hogy a NAE (ideértve a diszkriminációt, az erőszakot, a rossz családi kapcsolatokat, a munkanélküliséget, amelyek kisebbségi stresszt és lelki egészségi problémákat okoznak) gyakran érinti az LMBTQI embereket, és hogy ha egyszerre többféle erőszak is jelen van (pl. előítéletes alapú iskolai zaklatás, családon belüli erőszak és kapcsolati erőszak), ezek milyen módon hatnak egymásra;
- a tanácsadásnak a megerősítésre kell fókuszálnia: az erőszak-túlélők számára ez különösen fontos, hiszen az erőszak általában megtöri az akaratot, és az áldozatok tehetetlennek érzik magukat; támogatnia kell, hogy az érintettek úgy érezzék, van hatalmuk az életük felett, és vegyék észre, hogy saját cselekvőképességük megerősítése, visszanyerése a tanácsadás egyik fő célja;
- a segítőknak tudniuk kell, hogy bár valaki egy adott problémával keresi meg őket, előfordulhat,

hogy korábbi traumák terheit is hordozza, és ezeket is kezelni kell.

Az áldozatsegítő szolgálatok vezetőinek:

- növelniük kell az áldozatsegítő szolgálatok láthatóságát;
- külön célozniuk kell a fiatalok segítésére, mert ez a csoport különösen sérülékeny, és számukra még kevesebb szolgáltatás hozzáférhető;
- elérhetőbbé kell tenniük a digitális technikával operáló áldozatsegítési módszereket pl. chat vagy e-mail alkalmazásával; a szakembereket a szükséges mértékben képezni szükséges a tanácsadás ezen formáira;
- elő kell segíteniük a jobb adatgyűjtést többek között az előítéletes alapú zaklatás, bántalmazás, gyűlölet-bűncselekmény és gyűlöletbeszéd incidensekről;
- figyelembe kell venniük, hogy a NAE kezelésében alapvetően fontos szerepe van a megelőzésnek.

Civil szervezetek

Az állami áldozatsegítő szolgálatok felkészültségének hiányosságai miatt gyakran a civil szervezetek próbálják betölteni az űrt. Számos helyen az önkéntesekkel működő civil szervezetek nyújtanak szolgáltatásokat a legtöbb embernek, miközben idő- és forráshiánnyal küzdenek.

- A civil szervezetek szolgáltatásainak működtetők is megfelelően képezni kell a NAE LMBTQI áldozatait, illetve a különösen sérülékeny és gyakran többszörösen diszkriminált alcsoportok speciális szükségleteire az LMBTQI ernyőn belül;
- a forráshiányban a koordináció, az együttműködés, illetve a továbbutalás rendszerszerű működése szintén különösen fontos;
- a civil szervezeteknek is részt kell venniük az LMBTQI emberek ellen elkövetett NAE láthatóbbá tételében;
- az LMBTQI közösséget oktatni kell az erőszakról, annak megnyilvánulásairól és a strukturális erőszakról.

A projektben résztvevő szervezetek:

Fundació SURT (Spanyolország) ▪ **Differenza Donna** (Olaszország) ▪ **Dissens** (Németország) ▪ **Háttér Társaság** (Magyarország) ▪ **KMOP** (Görögország)

A "Look Wide" projektet az Európai Unió Jogok, egyenlőség és polgárság programja (2014-2020) támogatja. A jelen dokumentum tartalma csak szerzőinek nézeteit tükrözi, és azért kizárólag ők felelősek. Az Európai Bizottság nem vállal felelősséget a benne foglalt információkért és ezek felhasználásáért.